

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 การศึกษาวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมการผลิตของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง

จากการศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมการผลิตของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง โดยการเปรียบเทียบกับประมาณการรายได้ผลการจัดเก็บภาษีและวัดจากค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บรายได้ภาษีอากร ปีงบประมาณ 2544 – 2549 สรุปได้ดังนี้ ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมการผลิตเทียบกับประมาณการสามารถจัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการทุกปี ยกเว้นปีงบประมาณ 2547 โดยในปีงบประมาณ 2544 2545 2546 2548 และ 2549 สามารถจัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการ และมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บ คือ 1.05, 1.57, 1.33, 1.01 และ 1.07 ตามลำดับ หากพิจารณาแยกเป็นประเภทกิจการ ประเภทกิจการอุตสาหกรรมการผลิตเหมือนแร่จัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการในปี 2544 – 2547 ส่วนประเภทกิจการอุตสาหกรรมผลิตอาหารจัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการในปี 2544 – 2546 ประเภทกิจการอุตสาหกรรมผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้จัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการในปี 2544 และ 2547 – 2549 ส่วนประเภทกิจการอุตสาหกรรมผลิตเซรามิกจัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการในปี 2545 2546 2548 และ 2549 และประเภทกิจการอุตสาหกรรมผลิตอื่น ๆ สามารถจัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการในปี 2545 และ 2547 – 2549

5.1.2 การประมาณการรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมการผลิตของ

สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง

ในการพยากรณ์การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มโดยวิธี SARIMA ของ Box-Jenkins พบว่าข้อมูลมีลักษณะนิ่งที่ระดับการหาผลต่างอันดับที่ 1 (First Difference) และแบบจำลองที่เหมาะสมในการอ่านค่า Correlogram คือ Total, Constant Term AR(12) MA(1) MA(12) SMA(12) ซึ่งมีค่า Akaike info criterion และค่า Schwarz criterion มีค่าน้อยที่สุด และทำการพยากรณ์ค่าผลจัดเก็บ 12 เดือน

ตั้งแต่ตุลาคม 2549 ถึง กันยายน 2550 ได้ดังนี้ 17.38, 17.45, 16.80, 10.61, 17.68, 20.27, 22.80, 19.09, 24.50, 14.50, 22.21 และ 21.39 ล้านบาท

5.1.3 การศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมการผลิตของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง

1) ปัญหาด้านการปฏิบัติงาน

1.1) ปัญหาด้านระเบียบปฏิบัติด้านกำหนดระยะเวลาในแต่ละขั้นตอนการทำงานที่ไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง ซึ่งอาจเนื่องจาก ในการปฏิบัติงานกำกับดูแลการเสียภาษีมีระเบียบ คำสั่ง และแนวปฏิบัติ ที่มีการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างละเอียด เป็นการกำหนดคนโยบายและวางแผนจากส่วนกลางคือกรมสรรพากรเป็นผู้กำหนด แต่ในการปฏิบัติงานแต่ละพื้นที่แต่ละจังหวัดก็มีความแตกต่างกัน มีปัญหาในการทำงานที่แตกต่างกัน ดังนั้นกำหนดระยะเวลาในแต่ละขั้นตอนการทำงานที่ได้กำหนดไว้บางครั้งจึงไม่มีความเหมาะสม ในแต่ละขั้นตอนมีระยะเวลาในการปฏิบัติสั้นเกินไป ทำให้เกิดปัญหาการทำงานล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพ

1.2) ปัญหาด้านการขาดแรงจูงใจในการทำงาน โดยเฉพาะเรื่องค่าตอบแทนจากการทำงาน เนื่องจากปัจจุบันในส่วนของการทำงานกำกับดูแลการเสียภาษี ที่มีภาระหน้าที่และและความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายตามนโยบายของกรมสรรพากร ที่มุ่งหมายให้ความสำคัญกับบทบาทของการกำกับดูแลการเสียภาษีเป็นหลัก จึงทำให้มีปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติที่มากเกินไป ขณะเดียวกันด้านค่าตอบแทนในการทำงานคือ เบี้ยเลี้ยง ที่ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับปริมาณงานที่ต้องรับผิดชอบ ทำให้ขาดแรงจูงใจในการทำงาน

1.3) ปัญหาด้านข้อกฎหมาย และบทลงโทษสำหรับผู้ที่หลบเลี่ยงหรือกระทำความผิดทางภาษีอากรไม่มีความเด็ดขาดเพียงพอ เนื่องจากการกำกับดูแลการเสียภาษีโดยใกล้ชิดและเป็นปัจจุบันเป็นการเสริมสร้างความสมัครใจให้กับผู้เสียภาษีในการเสียภาษีให้ถูกต้อง แต่ในการทำงานบางครั้งยังมีผู้เสียภาษีที่ขาดจิตสำนึกที่ดีในการเสียภาษี โดยที่ตระหนักดีถึงหน้าที่ในการเสียภาษีของตน แต่ยังมีหลบเลี่ยงและกระทำความผิดทางภาษีอากรบ่อยครั้ง เนื่องจากไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและบทลงโทษ

2) ปัญหาด้านผู้ประกอบการ

2.1) ปัญหาด้านการขาดทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีอากรและกรมสรรพากรที่ผู้ประกอบการขาดทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีอากรและกรมสรรพากรเนื่องจาก การที่กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรยากต่อการเข้าใจ มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง และขั้นตอนในการปฏิบัติ

ตามที่ผู้ยาก สร้างความ เบื่อหน่ายในการเสียภาษีอากร ก่อให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสียภาษีอากรและกรมสรรพากร

2.2) ปัญหาด้านการขาดจิตสำนึกที่ดีในการเสียภาษีอากรถูกต้อง จากความเบื่อหน่ายในด้านการทำงานของรัฐบาล ในการใช้จ่ายเงินภาษีอากรที่บางครั้งไม่ก่อประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างแท้จริงทำให้เกิดการขาดจิตสำนึกที่ดีในการเสียภาษีที่ถูกต้อง และปัญหาด้านการทำผิดพลาดทางบัญชีหรือทำผิดทางภาษีอากรของผู้ประกอบการ อาจเนื่องมาจากการที่ผู้ประกอบการขาดความรู้เกี่ยวกับการบัญชีและการเสียภาษีอากรที่ถูกต้อง ทำให้บางครั้งอาจก่อให้เกิดการกระทำผิดทางภาษีอากรโดยไม่มีเจตนาที่จะกระทำความผิด จึงทำให้เกิดการกระทำผิดพลาดทางบัญชีหรือทำผิดทางภาษีอากรบ่อยครั้ง

2.3) ปัญหาเกี่ยวกับสำนักงานบัญชีตัวแทนของผู้ประกอบการขาดประสิทธิภาพในการประกอบกิจการส่วนใหญ่ ผู้ประกอบการจะมีความเข้าใจสำนักงานบัญชีตัวแทนในการดำเนินการจัดทำบัญชี และการเสียภาษีอากร แต่บางสำนักงานบัญชีก็เป็นสำนักงานบัญชีที่ไม่มีประสิทธิภาพ ขาดจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ ทำให้เกิดปัญหาการทำผิดพลาดทางภาษีอากรบ่อยครั้ง และส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง

5.2 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

ในการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลผู้เสียภาษี ถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมการผลิตของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ซึ่งผู้ทำการศึกษาได้รวบรวมปัญหาและนำมาเสนอแนะซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดเก็บภาษีและเป็นประโยชน์ต่อภาพลักษณ์ที่ดีของกรมสรรพากรต่อไป รายละเอียดดังนี้

1) จากผลการศึกษาปัญหาด้านระเบียบปฏิบัติที่กำหนดระยะเวลาในแต่ละขั้นตอนการทำงานที่ไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริงที่มีการวางแผนและกำหนดนโยบายมาจากส่วนกลางนั้น ในแต่ละพื้นที่ควรมีการวางแผนและ การกำหนดเป้าหมายการทำงานเพื่อให้มีความเหมาะสมตามสภาพที่แท้จริงในแต่ละพื้นที่ โดยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของระดับปฏิบัติการ และระดับบริหารในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการทำงานเพื่อไปสู่เป้าหมายร่วมกัน ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้ทำให้รับทราบข้อมูล และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานต่าง ๆ สามารถที่จะกำหนดแนวทางการปฏิบัติและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนเป็นแนวคิดที่จะนำเสนอให้กับกรมสรรพากรในการที่จะหาแนวทางแก้ไข และ

กำหนดมาตรการหรือนโยบายที่เหมาะสมนำไปก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อกรมสรรพากร และประเทศชาติต่อไป

2) จากการศึกษาปัญหาด้านการขาดแรงจูงใจในการทำงาน โดยเฉพาะเรื่องค่าตอบแทนจากการทำงานนั้นควรมีการกำหนดค่าตอบแทนให้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งสวัสดิการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน เช่น ในการปฏิบัติงานในแต่ละครั้งล้วนมีความไม่แน่นอนและความเสี่ยงต่อร่างกายและทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่อยู่เสมอ จึงควรที่จะมีการจัดทำประกันอุบัติเหตุระหว่างการเดินทางออกตรวจสภาพกิจการเพิ่มเติมขึ้นอีก เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่

3) จากการศึกษาปัญหาด้านข้อกฎหมาย และบทลงโทษสำหรับผู้หลบเลี่ยงหรือกระทำความผิดทางภาษีอากรไม่มีความเด็ดขาดเพียงพอ นั้น ควรที่จะมีการกำหนดบทลงโทษที่เข้มงวดและเด็ดขาดมากขึ้นสำหรับผู้ที่กระทำความผิด และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ควรมีความเด็ดขาด ชัดเจนและเป็นธรรม

4) จากการศึกษาปัญหาด้านการขาดทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีอากรและกรมสรรพากร การที่ผู้ประกอบการขาดทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีอากร และปัญหาด้านการขาดจิตสำนึกที่ดีในการเสียภาษีที่ถูกต้องเป็นจริงตามสภาพกิจการ และเป็นปัจจุบันของผู้ประกอบการนั้น ควรมีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีของผู้เสียภาษี โดยจัดให้มีการจัดการฝึกอบรม ประชุม และสัมมนาเพื่อถ่ายทอดความรู้ทางภาษีอากร มีการประชาสัมพันธ์ที่เสริมสร้างภาพลักษณ์และทัศนคติที่ดี ตลอดจนให้ทราบถึงนโยบายหรือแนวทางการจัดเก็บภาษี กำหนดข้อมูลที่เป็นมาตรฐานในการกำกับดูแลผู้เสียภาษี เช่น จัดทำคู่มือภาษีของธุรกิจ เพื่อสร้างมาตรฐานให้เป็นที่ทราบอย่างทั่วกัน ต้องเป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จริงจัง มีตัวชี้วัดชัดเจนในการที่จะวัดผลความสำเร็จของการดำเนินงานในแต่ละโครงการเพื่อให้สร้างทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีอากรและกรมสรรพากรอย่างแท้จริง